

§ 40**Reglering av EBO asylsökande inom Stockholms stad**

Svar på remiss från Kommunstyrelsen

RK 2020/118

Beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Efter en ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) som trädde i kraft den 1 januari 2020 kommer asylsökandes möjlighet att flytta till eget boende (EBO) i vissa områden att vara begränsade. Begränsningen av rätten till dagersättning får effekt i samband med att förteckningen över vilka områden som omfattas börjar gälla den 1 juli 2020. 32 kommuner, varav Stockholms stad är en, ska få anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska omfattas av regleringen. Staden har identifierat 15 Demografiska statistikområden (DESO-områden) som finns inom stadsdelarna Tensta, Rinkeby, Husby och Skärholmen. Stockholms stad kommer anmäla dessa områden till Migrationsverket. För Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd innebär det att hela Rinkeby och två områden i Husby anmäls till Migrationsverket för att omfattas av regleringen.

Förvaltningen ställer sig positiv till Kommunstyrelsens förslag.

Förslag till beslut

Ordföranden Benjamin Dousa (M) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Elvir Kazinic m.fl. (S) lämnade ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förslaget.

Tjänstgörande ersättare Veronica Stiernborg m.fl. (V) lämnade ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förslaget.

Ledamoten Janina Fond (SD) lämnade ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förslaget.

Beslutsgång

Ordföranden Benjamin Dousa (M) ställde de olika förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Benjamin Dousa m.fl. (M), ledamoten Martin Michel (MP) och tjänstgörande ersättare Patrick Amofah (C) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Syftet med det beslut som nu fattas är att förhindra trångboddhet, minska segregationen och råda bot på svåra sociala förhållanden som har uppstått på grund av EBO-lagstiftningen. I det arbetet är undantag från lagstiftningen ett av flera verktyg som används tillsammans med övriga insatser staden gör för att stärka integrationen av nyanlända och asylsökande i Stockholm som helhet och vår stadsdel i synnerhet.

Arbetet behöver följas upp för att se vilka effekter som uppnås. De undantag som nu föreslås är baserade på socioekonomiska faktorer, men det är svårt att veta exakt hur läget ser ut i vår stadsdel. En analys av nulägesbeskrivning och orsakssamband hade i sammanhanget underlättat. Vi vill starkt understryka behovet av att förvaltningen följer utvecklingen noga för att säkerställa att beslutet får de effekter som eftersträvas. Saker som kan genomlysas är exempelvis var stadens EBO-boende bor, vilka drivkrafter som ligger bakom deras val av bostadsområde och vilka faktorer som är centrala för att påskynda integrationen".

Reservation 1

Vice ordföranden Elvir Kazinic m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Förvaltningens förslag till remissvar godkänns delvis
2. Stadsdelarna Rinkeby och Husby anmäls till Migrationsverket som begränsade områden för asylsökande att bosätta sig i på egen hand
3. Att därutöver anföra

Det är en mänsklig rättighet att söka skydd undan krig och förföljelse och det är vårt ansvar att hjälpa människor som är i behov av skydd. För en ansvarsfull integration är det av stor vikt att samhället arbetar för att de som beviljas skydd snabbt ska kunna komma in i samhället. Genom att skapa förutsättningar och tidigt sätta in verktyg och insatser får människor möjlighet att snabbt etablera sig. I skolan och arbetslivet, i föreningslivet och i samhället i stort. Vi menar att ett bra mottagande utgår ifrån den enskildes behov och vad som är bäst för den enskildes möjlighet att delta i

samhällets olika delar.

1994 införde den borgerliga regeringen Lagen om eget boende (EBO) som innebär att asylsökande kan välja bort Migrationsverkets anläggningsboende för att flytta till och bosätta sig i ett eget ordnat boende. Konsekvenserna av lagstiftningen som infördes har lett till att mottagandet av asylsökande har varit skevt fördelat i landet under många år. Där några kommuner och vissa stadsdelar inom en kommun har haft en stor andel asylsökande medan andra kommuner inte haft några asylsökande bosatta. Vi socialdemokrater har varit skeptiska till EBO eftersom vi ser att asylsökande som ordnar eget boende ofta bosätter sig i områden som tampas med bland annat trångboddhet, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och låga inkomster. Systemet med EBO har inte gynnat integrationen utan tvärtom, ojämlikheten har i stället förstärkts i några områden. Att lagen om eget boende begränsas och att kommunerna får större rådighet samspelar väl med bosättningslagen som säkerställer att alla kommuner tar emot nyanlända.

Stadsledningskontorets förslag på områden som ska undantas för asylsökande att bosätta sig i på egen hand grundar sig på fyra variabler som visar hur den socioekonomiska tyngden ser ut avseende arbetslöshet, utbildningsgrad, inkomster och utländsk bakgrund. Vid samkörning av de fyra variablerna har man identifierat 15 områden i fyra stadsdelar som utmärker sig. Det är bra att variablerna som har använts kommer från öppna data och hur verkligheten ser ut i Stockholm. Det är också viktigt att det är lätt att begripa varför begränsningarna finns.

Vi saknar däremot en viktig variabel som tydligt illustrerar var det kan finnas socioekonomiska utmaningar. Trångboddhet har oerhört negativa effekter på människors mående. För barn som växer upp i trångboddhet innebär denna att de inte kan läsa läxor i lugn och ro och inte heller kan vänner komma över för att leka. Barnen hänvisas till offentliga utrymmen för läxläsning och socialt umgänge. Trångboddheten innebär också begränsningar för den personliga integriteten, vilket i sin tur är negativt för människors hälsa. Vi vet utifrån myndigheters rapporter och Skillnadernas Stockholm, rapporten som stadens hållbarhetskommission tog fram, att trångboddheten samspelar med de andra variablerna som visar på den socioekonomiska segregationen i vår stad.

Mottagandet av asylsökande är primärt ett statligt åtagande och ska så förbli. Men för att mottagandet ska bli bra är det viktigt att kommunerna ges goda planeringsförutsättningar för att säkerställa ett socialt hållbart mottagande för individen. Om staden ska kunna lägga en god grund för att nyanlända (asylsökande som beviljats uppehållstillstånd) snabbt ska kunna etablera sig och inte hamna i

segregation är det avgörande att arbetet kan påbörjas redan när de är asylsökande. Att börja sin tid i Stockholm som trångbodd i ett område som tampas med arbetslöshet, låga skolresultat och andra utmaningar är ingen bra start för någon som har kommit till Sverige. Därför önskar vi att trångboddhet tillförs som variabel.

I förslaget för vilka områden i Stockholm som ska undantas för asylsökande att bosätta sig i på egen hand har inte hela stadsdelar ingått i begränsningen utan avgränsningen sträcker sig till områden inom stadsdelarna. Vilket innebär att asylsökande kan hamna i en situation där samhället genom Migrationsverket meddelar att de får bo i ett eget ordnat boende på ena gatan men däremot inte på gatan bredvid. Trots att gatorna ligger i samma stadsdel. Vi menar att det inte på något sätt är logiskt att staden väljer att begränsa vissa delar av en stadsdel i stället för hela stadsdelen. Det går inte att garantera att informationen som ges till asylsökande är tillräckligt tydlig och risken för att förvirring uppstår är stor. Vilket riskerar att leda till att stadsdelsförvaltningarna i större utsträckning tvingas att handlägga frågor som är Migrationsverkets ansvar att besvara och hantera. Därför föreslår vi att hela stadsdelarna ska anmälas som begränsade områden för asylsökande att ordna eget boende. För Husby innebär det att vi föreslår att samtliga sex DeSo-områden inom stadsdelen ska anmälas till Migrationsverket.

Genom en aktiv politik kan segregationen brytas och jämlikheten öka. I vår stad ska alla kunna växa och förverkliga sina drömmar i nära samverkan med myndigheter, näringslivet och föreningslivet skapar vi tillsammans goda förutsättningar för ett Stockholm för alla.

Reservation 2

Tjänstgörande ersättare Veronica Stiernborg m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

Vi föreslår följande:

- Att besvara remissen med följande uttalande

Genom en förändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) som trädde i kraft 1 jan 2020 ges kommuner möjlighet att undanta vissa områden för asylsökande att bosätta sig i. Förändringen innebär också att asylsökande, som flyttar till eget boende i vissa områden med socioekonomiska utmaningar, som huvudregel inte får rätt till dagersättning, under förutsättning att kommunen anmält området till Migrationsverket. Syftet med förslaget är att asylsökande i fler fall än i dag ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart

mottagande och att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Vänsterpartiet blundar inte för att Eget boende (EBO) har medfört problem och att förändringar kan vara nödvändiga. Effekter som EBO medfört är trångboddhet och att kvinnor som bor i inom EBO har en tendens att i lägre utsträckning delta i svenskundervisning eller annan sysselsättning än kvinnor som bor på Anläggningsboende (ABO) under asyltiden. På längre sikt riskerar det att påverka förutsättningarna för en snabbare etablering i arbets- och samhällslivet. Migrationsverket har också ett ansvar att se till att utsatta grupper får det skydd de behöver på anläggningen, vilket kan skapa förutsättningar för att tidigt upptäcka förekomst av våld mot kvinnor och barn. Systemet med EBO kan också innebära att asylsökande samma omsättning inte omfattas av alla etableringsinsatser som samhället har att erbjuda. Det handlar bland annat om samhällsvägledning, att länka till förskola och skola, samt att uppmärksamma behov hos nyanlända barn.

Vi vet däremot inte vad de här begränsningarna som förslaget innebär kommer att ha för effekter för barn som kan tvingas flytta mellan olika anläggningar eller påverkas av att föräldrarna riskerar att bli än mer ekonomiskt utsatta, då de även riskerar att förlora sin ersättning. Vi anser att barnperspektivet bör utredas och belysas i än högre utsträckning. Vi vet heller inte vilka kostnader det kommer att innebära för kommunen i form av ökande informationsinsatser eller ekonomisk nödhjälp om staten drar sig ur i högre utsträckning även detta skulle behövas utreda ytterligare.

Det vi däremot vet genom uppgifter från Migrationsverket är att i juli 2019, bodde omkring 56 procent i eget boende. Det beror dels på att många upplever anläggningsboenden som nedbrytande, dels på att man upplever närheten till släktingar och andra landsmän som en trygghet och slutligen på att det finns en brist på andra boendialternativ. Att många bosätter sig i samma områden beror på att Stockholm är en segregerad stad och att det är svårt att hitta hyresrätter med rimlig hyra i alla områden av staden. Detta är en konstaterad konsekvens av de omfattande ombildningar som genomfördes under Alliansstyret 2007-2014. Detta visar i sin tur på det stora behovet av att bygga fler hyresrätter med rimliga hyror över hela staden samt att inte genomföra några ombildningar av äldre hyresrätter till bostadsrätter. Det kommer inte att uppstå fler boendemöjligheter i mer välbeställda kommuner eller stadsdelar i Stockholm bara för att de asylsökande mister sin dagersättning.

Vi menar därmed att lagändringen inte kommer få de effekter som man hoppas att den ska ha. För att uppnå de målen om att skapa förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande, måste vi i stället arbeta vidare med de åtgärder som arbetades fram under den förra majoriteten genom Skillnadernas Stockholm, genom att förstärka socialtjänst, förskola, skola och öka möjligheterna att nå goda

levnadsvillkor. Det handlar om att arbetsmarknadsinsatser görs för att underlätta vägar till arbete och självförsörjning och att bostadsbolagen har insatser för att komma tillrätta med och förhindra otillåtna andrahandsuthyrningar och minska trångboddhet. Stadsdelsnämnderna har också de senaste åren, tillsammans med andra ansvariga nämnder och bolagsstyrelser, lagt mycket resurser på socialt förebyggande åtgärder.

Vi anser att de människor som sökt sig till Sverige undan krig och förtryck ska ges goda förutsättningar och möjligheter att komma in i samhället. Vi tror inte på en politik som domineras av sanktioner och indragna bidrag för de asylsökande som, i likhet med andra invånare, vill besluta om sin egen bostadsort, eller bostadsområde.

Reservation 3

Ledamoten Janina Fond (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att delvis bifalla förslaget
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Stadsdelsnämnden har på remiss mottagit möjligheten att yttra sig gällande anmälan av kommunområden till undantag av den nya EBO-lagstiftningen som träder i kraft 1 juli 2020.

Vi Sverigedemokrater ser positivt på att dagersättning och särskilt bidrag utgår vid nyanländas flytt till områden med socioekonomiska utmaningar. Genom att stoppa inflödet av nya personer som behöver integreras, kan segregationen stävjas.

Vi ställer oss dock frågande kring varför man ämnar att anmäla en del av Stockholms Stads utsatta områden för detta undantag. Istället bör samtliga områden som på sikt riskerar få en förvärrad situation, inkluderas. Vi anser att utgångspunkten för undantag i EBO-lagstiftningen ska grunda sig i rapporten "Kriminell påverkan i lokalsamhället – En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden" (2019, Nationella operativa avdelningen). Därför bör Stockholms Stad anmäla följande områden till undantag:

Husby
Rinkeby/Tensta
Älvsjö/Solberga
Bredäng
Hagsätra/Rågsved
Hässelby/Vällingby
Vårberg
Östberga

Att enbart fokusera på områden som betecknas som särskilt utsatta och utelämna utsatta områden innebär en förvärrad situationen i områden som idag klassas som utsatta områden. På sikt riskerar därför de områden som idag klassas som utsatta inom en nära framtid bli klassade som särskilt utsatta.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Sverigedemokraterna

Att: även områden som betecknas som utsatta omfattas av undantaget i EBO-lagen.

Handlingar i ärendet

- RK 2020/118-2 Tjänsteutlåtande - Reglering av EBO asylsökande inom Stockholms stad
- RK 2020/118-1.3 Bilaga 1 - Tjänsteutlåtande om Reglering av EBO asylsökande inom Stockholms stad
- RK 2020/118-1.1 Bilaga 3 - Utvalda DeSO-områden
- RK 2020/118-1.2 Bilaga 2 - Beskrivning om DeSO-områden

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
BENJAMIN,DOUSA	2020-03-26
Elvir,Kazinic	2020-03-26